

30. apríl 1973.

97

Nr. 40.

BRÁÐABIRGÐALÖG

um niðurfærslu verðlags o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Viðskiptaráðherra hefur tjáð mér, að brýna nauðsyn beri til að tryggja strax lækkun á verðlagi vöru og þjónustu með hliðsjón af þeirri hækkun á gengi íslenzkrar krónu, sem tók gildi 30. apríl 1973, til þess að draga úr vixlhækkunum verðlags og kaupgjalds.

Fyrir því eru hér með sett bráðabirgðalög, samkvæmt 28. grein stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

1. gr.

Heildsöluverð og smásöluverð á öllum vörum og á þjónustu (sbr. 6. gr.) skal við gildistöku laga þessara lækka um 2%. Þó skulu innfluttar vörur, sem eru þá í birgðum hjá innflytjanda og eru ógreiddar, þegar í stað lækka til samræmis við hið nýja gengi krónunnar. Skal innflytjandi senda verðlagsskrifstofunni nýja verðútreikninga yfir þessar vörur. Jafnframt skal verð þjónustu, sem reiknuð er í erlendum gjaldeyri, svo sem farmgjöld og fargjöld milli landa, lækka í íslenzkum krónum til samræmis við gengishækkunina.

Lækkun sú á verði vöru og þjónustu, sem kveðið er á um í þessum lögum, skal koma til framkvæmda eigi síðar en 7. maí 1973.

Ákvæði laga þessara taka ekki til vöru, sem seld er úr landi.

2. gr.

Ákvæði 1. málsg. 1. gr. taka til allra vörubirgða fyrirtækja í vörudreifingu, iðnaði og hvers konar annarri atvinnustarfsemi, á þeim tíma, er lög þessi taka gildi.

3. gr.

Iðnaðarvara framleidd eftir gildistöku þessara laga skal seld á því verði, sem hefði verið ákveðið á henni í samræmi við ákvæði 1. gr., ef hún hefði verið í birgðum á gildistökutíma laganna, nema verðlagsnefnd heimili verðhækkun.

Verð á þjónustu, sem lækkuð hefur verið, í samræmi við ákvæði 1. gr. laganna, má ekki hækka, nema hverju sinni liggi fyrir samþykki verðlagsnefndar eða annars hlutaðeigandi yfirvalds.

Ákvæði 1. gr. taka ekki til verðlagningar á vöru, sem fyrirtæki fær til endursölu eftir gildistöku þessara laga, enda hafi þegar átt sér stað 2% lækkun á söluverði hennar eða komin sé fram verðlækkun á henni vegna gengishækkunar.

A 13

4. gr.

Framleiðsluráð landbúnaðarins skal þegar eftir gildistöku þessara laga reikna og auglýsa 2% lækkun á útsöluverði allrar búvöru, sem gildir þar til auglýst er nýtt útsöluverð samkvæmt þar um gildandi reglum.

5. gr.

Verðlagsnefnd eða annað yfirvald, sem fer með verðlagsmál, getur, þegar sérstaklega stendur á, veitt undanþágu frá ákvæðum 1. gr., svo sem þegar veruleg, óhjákvæmileg verðhækkun hefur ekki enn komið fram í útsöluverði, eða þegar vinnulaun eru yfirgnæfandi hluti af útsöluverði þjónustu.

Við niðurfærslu þá á verði vöru og þjónustu, sem kveðið er á um í þessum lögum, má láta verð standa á heilum krónum eða tugum ára eftir reglum, sem verðlagsnefnd setur.

6. gr.

Ákvæði 1. gr. taka til allrar þjónustu, sem er söluskattskyld, og auk þess til afnotagjalda hljóðvarps og sjónvarps, og rafmagns- og hitaveitugjalda.

7. gr.

Ríkisstjórnin sker úr ágreiningsatriðum, er upp kunna að koma við framkvæmd á ákvæðum 1.—6. gr. í þessum lögum, og eru úrskurðir hennar fullnaðarúrskurðir.

8. gr.

Verðlagsnefnd og aðrir opinberar aðilar, sem fara með ákvörðunarvald í verðlagsmálum, sjá um framkvæmd þessara laga, og skulu þeir beita öllum tiltækum ráðum til að tryggja það, að verðlækkunaráhrif gengishækkunar þeirrar, sem ákveðin hefur verið, komi fram að fullu og sem fyrst.

9. gr.

Við ákvörðun á kaupgreiðsluvísitölu fyrir júní—ágúst 1973 skal miða við 2% lægra verð á vöru og þjónustu en tekið var á skýrslu í maíbyrjun 1973 til útreiknings á vísitölu framfærslukostnaðar í þeim mánuði. Þetta tekur þó ekki til vöru og þjónustu, sem vegna undanþáguákvæða 5. gr. heldur óbreyttu verði. Undanþágur veittar samkvæmt téðri lagagrein skulu tilkynntar kauplagsnefnd fyrir 15. maí 1973.

Nú leiðir nýákveðin gengishækkun af sér verðlækkun umfram 2% á vöru, sem er með fastskráðu verði, og skal þá tekið tillit til þeirrar verðlækkunar við ákvörðun kaupgreiðsluvísitölu fyrir júní—ágúst 1973, enda sé hún staðfest af verðlagsstjóra og tilkynnt kauplagsnefnd fyrir 15. maí 1973. Sama gildir, ef verðlagsstjóri staðfestir fyrir lok þess tímafrests, að verð vöru hafi almennt lækkað meira en 2% vegna gengishækkunarinnar.

10. gr.

Nú ákveður ríkisstjórnin að auka niðurgreiðslu vöruverðs frá 1. júní 1973, og skal þá við útreikning kaupgreiðsluvísitölu fyrir júní—ágúst 1973 miða við smásöluverð á viðkomandi vöru eða vörum, að frádreginni þeirri verðlækkun, sem slík aukin niðurgreiðsla veldur frá 1. júní 1973 frá því, sem ella hefði orðið.

Ákvæði fyrri málsgreinar skulu ekki hafa áhrif á útreikning kaupgreiðsluvísitölu 1. september 1973, að því er varðar ákvæði kjarasamninga um ákvörðun svonefnds „búvörufrádráttar“.

11. gr.

Með brot gegn lögum þessum skal fara að hætti opinberra mála, og varða brot sektum.

12. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört i Reykjavík, 30. apríl 1973.

Kristján Eldjárn.

(L. S.)

Lúðvík Jósepsson.